

Anskuelse gjældende? Jeg kan ikke see, at der skulde være nogen Forskjel. Jeg vilde dog finde, at det vilde være en ganske forunderlig Ting, om der skulde forelægges en Liste for Thinget, om hvilke der skulde være Medlemmer af Examenscommissionen. Det ærede Medlem (Madvig) ryfter paa Hovedet; men jeg veed ikke, paa hvilken anden Maade man da skulde høre sig ad, naar man ikke vilde betroe det til Ministeren. Skulde man paa denne Maade indskrænke ham, vilde han i samme Dieblis ophøre at være ansvarlig. Jeg kan ikke skjønne Andet, end at det er en Sag, som ganske maa overlades til ham. Det ærede Medlem ængstedes endvidere over, at det skulde blive Føls af den selvsamme Farve. Jeg kan ikke videre gaae ind derpaa og finder i det Hele, at det er heelt unødige Betyrninger; for mit Vedkommende kan jeg berolige det ærede Medlem med, at et eensidigt Valg ikke af mig vilde blive truffet. Saa beklagede det ærede Medlem sig dernæst over, at man vilde begynde med at reformere med Hensyn til det theologiske Studium. Et Sted skal man jo dog foretage Begyndelsen. Det ærede Medlem indrømmede selv, at der er Forskjel imellem de forskjellige Studier, og at Noget kunde tale mere for en Forandring med Hensyn til eet end med Hensyn til et andet. For mig har det — og jeg behøver vel ikke nærmere at forklare dette — ligget og har øiensynligt maattet ligge nærmest at røre ved det theologiske Studium og at foreslaae de Forandringer, som jeg der maatte finde rigtige. — Baade det ærede Medlem, der sidst satte sig, og det høierverdige Medlem skraasoverfor (Vindeshøll) kom under de Foredrag, som af dem begge bleve holdte, ikke blot ind paa Sagens formelle, men ogsaa paa dens reelle Side. Jeg har ikke hidtil udtalt mig nærmere desangaaende, i alt Fald ikke her i Thinget. Tingen har imidlertid en saa stor reel Betydning, at jeg, navnlig ligeoverfor de forskjellige Uttringer, der ere faldne fra de tvende nævnte Medlemmers Side, maa noget nærmere gaae ind paa Sagen. Det skulde da — den Bemærkning maa jeg begynde med — være forunderligt, om en Reformbevægelse, som ikke blot daterer sig fra Aaret 1860,

men fra en endnu tidligere Tid, og som har sat Gemytterne i Bevægelse, ikke alene her i Thinget, i Repræsentationen i det Hele, men ogsaa udenfor Thinget, og ikke blot blandt de Studerende, men ogsaa i en langt videre Kred, ikke skulde indeholde en større Sandhed, en større Berettigelse end den, de tvende ærede Medlemmer ville indrømme. At Foranstaltningen, naar man seer hen til Høistolens egne Lærere, kun kan være i disses velforstaaede Interesse, maa jeg ansee for givet. Det er jo øiensynligt, hvilken lang Tid disse aarlige, atter og atter tilbagevendende Examina røve fra Professorerne. Jeg skal ikke udførlig her udvikle min egen Betragtning, men hellere henviser til, hvad en høierverdige Mand, som vi Alle have den største Høiagtelse for, nemlig det theologiske Facultets ældste Medlem, i saa Henseende i sin Tid har udtalt. Den høiererede Formand vil maaskee tillade mig at oplæse adskillige Uttringer, som i sin Tid ere fremkomne fra den nævnte høierverdige Mand, og som findes i en Fremstilling af Universitetets Virksomhed i Aaret 1839. „Et af de byrdefuldeste“ — saaledes hedder det — „meest tid- og krafttærende Arbejder udgjør hos os en af Professorernes Hovedsyssler. Det er bekjendt, med hvilken overordentlig Iver og Omhu der i en Række af Aar er arbejdet paa at fuldstændiggjøre og organisere vort Examenssystem i forskjellige Retninger, og hvor stor en Rolle der derved er bleven tildeelt Universitetet“. Den høiererede Forfatter udvikler nu nærmere, hvilket umaadeligt Arbejde der i saa Henseende lægges over paa Høistolens Lærere ved Gjenemgaaelsen og Rettelsen aarlig af 540 Afhandlinger og derved, at 30 hele Dage hengaae med at examinere, „og det forekommer mig saaledes“ — hedder det videre — „at tyde paa en Mangel paa levende Erkjendelse af det nødvendige Forhold mellem Diemed og Middel, naar i en Stat, hvor den høiere Dannelse paaskjønnes og ønskes fremmet, naar i en saadan Stat de Mænd, der fremfor Alle maa anses for kaldede til at befordre den høiere Dannelse ved Litteraturens Hjælp, Lærerne ved Landets eneste Universitet, blive hindrede fra at opfylde dette deres Kald ved at